

НОВА ЗОРЯ

WARSZAWA
Bibl. Nar. Min-wa Ośw.

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. || Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Рукописів не звертається.

„Акціон Француз” у боротьбі з Церквою.

Історія показує, що Французи у відношенню до Церкви звичайно не знають середини. Між католицькими народами вони саме видали в поміж себе чи не найбільше святих (крім Іспанців, Італійців і Ірландців), але також може чи і не найбільше одиниць, що поборювали кат. Церкву з фанатичною завзятістю. Згадаймо з новіших часів хочби Вольтера і Енциклопедистів, Лямне, Ренана, керманічів третьої республіки, а тепер прихильників „монархістично-релігійної” партії чи радше секти, якої органом є „L' Action Française” Церква осудила „Action Française” і почалася завзята боротьба, яка знайшла широкий відгук не лише серед французької суспільності, але і в цілм християнським світі. Вороги Церкви радять з того, для католиків ця боротьба став причиною смутку (чиж не досить їм кривавого Мехіка і кровожадної Большевії?).

У Франції монархістичні ключі ще від 1871 р. завсіди були досить актуальні. Невдоволення з республіканського державного устрою зматалося в міру того, як збільшались парламентарні митарства, хиба зовнішня і внутрішня політика, марнування народного добра, моральний а по часто і культурний занепад. Католики були огірчені тим, що правительство гнобить Церкву, переслідує релігійне життя, підномагає атеїзм. Це все було на руку монархістам і вони зуміли за кількадесять літ створити навіть опозицію. На чолі монархістів станули Шарль Морас і Лев Доде (оба недовірки-позитивісти), які представили себе перед французьким народом оборонцями прав Церкви, провідниками „здорової політичної думки”, що має принести Франції моральне й соціальне відродження, щастя і свободу. До монархістичної партії могли належати позитивісти і католики. Католицькими пересвідченнями своїх прихильників провідники як будто не цікавилися. Однак в дійсності, уважаючи Церкву засобом до виконання своїх політичних планів, допустилися в своїй пресі цілого ряду догматичних і моральних блудів. Але, що боронили Церкву перед державою і боролися за катол. школи, потягнули за собою значну частину французької суспільності, головн. молодіж. інтелігенції і навіть священиків. Це пішло їм тим легше, що завсіди представляли себе як „дуже вірних католиків”, хоч з другої сторони не крилися з тим, що вони невдоволені дипломатичними зносинами Ап. Столиці з республіканським правительством.

Як довго монархісти не мішалися на свій лад в церковні й релігійні справи. Церква того руху ані не підпомагала ані його не поборювала. На догматичні і моральні блуди монархістів не могла однак ніяк мовчати і мусіла сказати своє слово. Заки до цього дійшло вона поступала дуже обережно, помірковано і розважно. Ще перед війною Івій Х. осудив блуди, які поширював у Франції Морас. Доде і „L' Action Française”. Вибухла війна і оголошувати осудження уважала церква не на часі. (Тепер ще кричать „Акціоністи”, що „по-

літика Ватикану була в часі війни германофільська”, щож доперва булиби робили в хвилі вибуху війни?). По війні Морас взяв на себе виразну роль провідника французької катол. молодіж (*). А звісно, що дух провідника мусить зазначитися в серцях тих, що вірно повинуються його приказам. Безбожник духовним провідником катол. молодіж!... Чиж мала Церква довше мовчати? Кардинал Андріє з Бордо осудив перший публично цілу ту зловіщу акцію, а Ап. Столиця той акт, що так скажемо підписала і зі своєї сторони її осудила. „Акціоністи” не погорилися і почалася боротьба і то завзята, що зовсім не принесе слави осудженій секті.

Чому „Акціоністи” не піддалися? Таж вони дуже вірні католики!... „Бо Папа, кажуть вони, виступив проти нас не з релігійних спонук як непомилний Пастир і Голова Церкви, але зі спонук чисто політичних, бо ми йому не на руку” — і тим баламутять нарід. „Папа надужив своєї влади, допустився кривди, нарушив природний закон”, кричать вони, що сили „Ми маємо право боронити свого існування (себто існування Франції); як уступимо, то ми зрадниками вітчизни”. Св. Отець, Кардинали (головно Гаспарі і Черретті), фр. єпископи, „Єзуїти”, це особи, на які можна вилити всю свою злість, очорнювати їх аж до неімовірності. Рішати хто непомилний, вони, чи Папа, також до них належить. Так поступають „дуже вірні католики”... Їх поступовання свідчить як найкраще, що вони дійсно заслуговували на осудження.

Щож на це Церква? Вона сказала своє останнє в тій справі слово і від нього не відступить: Ідеї провідників „Action Fr.” противляться катол. вірі. Такі провідники не можуть кермувати католиками. Церква торжественно заявляє, що спонук осудження були чисто релігійні і зовсім не політичні. — Ворожі Церкви публікації ставить на індекс (католикам під тяжким гріхом не вільно їх читати), а опірних прихильників осудженої секти зиває до належного собі послуху і то під загрозою ще більших церковних кар.

На разі трудніше о то, щоби вони піддалися, бо не дозволяють їм на це питомі всім еретикам ненависть, упертість і гордість. I. L.

* Навіть написав для неї щось в роді „духовного провідника”, повного зовсім схиблених і дожних понять догматичних і моральних.

Початок премудрости — страх Господень. Безумні нехтують і розум і науку...

Сину мій! Коли приймеш слова мої й заповіді мої заховувати-меш у себе; Коли слух твій вчиниш уважним на мудрість і наклониш серце своє до розважань;

Коли знання звати-меш до себе і кликати за розумом;

Коли так шукати-меш його як срібла і докопуватись його як скарбу;

Тоді зрозумієш страх Господень і знайдеш пізнання Бога.

(3 книги приповісток Соломона.)

Стан німецької преси.

(Від власного кореспондента з Німеччини).

„Союз Німецької Преси”, що обіймає всі краї Німеччини, оповістив цікавий звіт про освітний і фінансовий стан німецьких редакторів.

Відповідь на запити прислало 2.500 редакторів. З них 11% має всего народну школу, 26% середні школи, а 63% академічну (університетську) освіту.

Тільки 37% редакторів має писемні умови з видавцями. Тільки 14% видавців сповнили протягом літ всі свої зобов'язання, які редакторам прирекли сповнити.

До найвищих платень доходять німецькі редактори пересічно по 25 році життя. В 60-их роках життя платня їх звичайно меньшає, а видавці не додержують їм зобов'язань ні що до платні, ні що до безпеки їх на старість. Дятого доля їх на старість стає розпучлива.

Пересічна платня шефа-редактора виносить 770 марок (около 1450 зл.) місячно, а інших 525 марок місячно (ок. 1050 зл.). В минулім (1927) році полагодила „Правничка Поміч” тим 2500 редакторам аж 400 справ, в тім перевела судово 36 процесів: майже всі процеси редактори вповні виграли. Вже ті цифри доказують, як визискує їх капіталістичні підприємства, обчислені на зиск.

В справі дальшого образування редакторів і їх належного наукового інформування „Союз Нім. Преси” звертає увагу на два „Zeitungsinstut-и” в Берліні й Гайдельбергу (останній недавно оснований). Найбільше зусиль присвячує „Союз Нім. Преси” забезпеченню редакторів на старість, бо певність такої безпеки се перша передумова того, щоби пресовий робітник перестав зідати себе журбою й міг дійсно присвятити себе пресовій справі.

Любов марксистів між собою.

В часі виборів у Німеччині занотовано отсі звичайні прояви „любови” марксистів між собою: У Вроцлаві (Бреслав) комуністи патином від прапора вибили одно око молодому соціалістови (с. д.). В місті Глявхав (у Саксонії) комуніст пробив штилетом соціаліста, члена міської ради, котрий погиб на місці. В місті Бармен комуністи обстрілювали соціалістичне бюро виборче, але замість у своїх братів по ідеї — трафили в двоє дітей, одно літ 9, друге 14 й обоє тяжко ранені в живіт. Соціалістам (с. д.) сим разом мало пошастило; вони тільки денед побили комуністів і то не дуже „визначно”.

Опріч того були численні бійки з іншими партіями, але взагалі Німці при сих виборах чомусь не мали великої охоти до живіших проявів „любови” між собою.

Жнуть...

Спитаєте: хто? Це наші „оборонці“ Церкви і „бідного народу“... Ці з чорної і жовтої Раді — з львівського облогу і перемиського побережжя. Ризи роздирають. Водять під небеса — що їм кривда.

„В „Рідній Школі“ в Перемишлі від кількох літ днються аномалії“ — так пишуть, заводять, дослівно. Панове! Яка у вас коротка пам'ять і... зір. Подивіться кругом себе. У своє власне око. І витягніть звіттам поліно, котре вже гнити стало.

Бо не лише в „Рідній Школі“ — але всюди у Вас аномалії. На кожній царині суспільного життя. А передовсім на релігійній. І звідси почався цей вітер, що Ви його посіяли. Жнете бурю.

Ви перші і почали плювати свою правну Духовну владу. Руйнувати і кринити. Тому нема і не буде далі Вашої праці благословення батьків.

Кажете: Ми державники! Ви державники?... Не маєте права, морального права, так називається.

Це про Вас пише Вячеслав Липинський в своїм найновішим „Хам і Яфет“, Поступ, стор. 83:

— „Вороги народу“, „зрадники нації“, „не Українці“, „поставили поза законом“ — так скидали Гетьмана (а Ви свою Духовну Владу) і нас, гетьманців, десять літ тому ці, що потім в Східній і Західній Україні захопили владу. А сьогодні? — Дословнож цими самими ключами поскидали і скидають їх. Повстанці отамани одержали те, що дали нації, з рук таких, як і вони нових повстанчих отаманів. Як гірко, як широкосердно вони сьогодні плачуть. І „брат на брата“, і „моральний бандітизм“, і „розбивання нації“, і „безсовісна демагогія“, „кретини“, „герострати“ — так сьогодні скаржаться вони на тих, що роблять проти них те саме, що вони робили. Не плачте! Завтра так само поскидають тих, що нині вас скидають. На кожного українського Хама, зажди знайдеться ще більший український Хам.

Панове! Затягте собі, бодай остан-

не речення! Ви перші стали сунутися і сунути інших на ліво.

Вислід? Щораз то нова демагогія. І гірша. По Вас радикали, що обстоюють „відділення Церкви від держави“ (Гром. Голос, ч. 34 стор. 2). Ви вже це перевели на практиці. Ви себе відділили від серця католицької Церкви! — своїм поведінням.

А забули слова св. Амвросія, що „не може мати Бога за батька цей, що Церкви святої католицької за Матір не має“...

По радикалах придуть сельробі... По сельробах КПЗУ — інтернаціонал і чека...

Такий був шлях: Ви — чека. Ви зачали — скінчили чекісти.

Панове, чи товариші, чи громадяне (як бажаєте, так Вас назвеш!)

На кожного українського Хама найдеться ще більший український Хам! (це сказав Вячеслав Липинський). С.

Зразок пустомельства.

П. з. „Більше таких сіл“ помітив „Гром. Голос“ такий допис: „Є ще в нас на Волині доволі закутків, в котрі треба негайно нести світло і працю, але є і такі місця, в котрих кипить нове життя, якому можуть позаздрити села найкультурніших народів...“

Читає, котрого увага напружена таким вступом (Дежто!) „позаздрити можуть волинський деревні нпр. швейцарські або англійські оселі!“ — з жадовою читає далі, шукаючи основ до тої заздроти. А далі єсть таке:

„Є в крем'янському повіті одно невеличке село — Мала Андруга. Від його розходиться світло на добрий кусень краю і освітлює... немов маяк у глуху ніч морські скелі...“

Тут слідує „доказ“ того „маякового освітлювання“, то є згадка про виборчу агітацію на лістку ч. 22. А далі слідує такі „звороти“: „...Гарно працює аматорський кружок: час до часу ставить чудові вистави...“

Які се вистави? На чім полягає їх „чудовість“? Який се „час до часу“? — Ні чичирк. А на кінець найлучше, бо довідуємося, хто єсть душею тих чудових річей і світлом у тім маяку, якого Во-

тині „можуть позавидувати“ навіть найкультурніші краї, такі як пр. Англія або Данія. Отже — все те двигнуло своїм умом на велику зависть Англії т. Віра Тимофіївна, що скінчила українське в Кремянці...! Значить — має своїх битих 18 літ і так вам просвітла часть Волині, що найкультурніші народи світа, які лише знали про її успіхи, то з зависти вискочили з шкур!... На шаста, ті народи ще не довідалися про те.

Допис кінчиться таким „ключем“: „Мало-Андрузівці! Вперед, вперед і вперед! Змилосердіться! Кудж ті Мало-Андрузівці мають ще йти „вперед“, коли вже сьогодні можуть їм завидувати найкультурніші народи світа?! Таж попросіть панну Вірочку Тимофіївну, котра „скінчила гімназію“, аби той нечуваний „поступ“ перенесла на інші волинські села, бо Мала Андруга готова ще провратися від дальшого нагального „поступу“. Дайтеж тому селу відітхнути, коли вже дійшло до такого шаленого поступу, що й Норвежцям очі з зависти вилазять.

Той інтересний допис підписав п. Сергій Даушков. Можна мати навіть дуже гарний погляд на глибину його прихильності до п. Вірочки Тимофіївни, котра скінчила укр. гімназію, але — шануюча себе редакція чейже могла мати якесь „поміркування“ в оцінці таких дописів, бо інакше і Мала Андруга з таких похвал не скористає і панна Вірочка напевно буде звихнена вже в початках своєї „чудової“ діяльності в „чудових“ аматорських предстваленнях...

ЗАЯВА.

В 7 (442) ч. „Українського Голосу“ з 12/2 1928. появилася заява з моїм підписом. Освідчаю, що повисшу заяву дав я до поміщення у львівських часописах п. В. Подубинському, кандидатом на посла Сянчичини в часі його побуту у мене. П. В. Подубинський будучи по дорозі до Львова в Перемишлі помітив в „Укр. Голосі“ своє отверте письмо і долучив також мою заяву, яка з отвертим письмом стоїть в лучности. Зробив се в добрій вірі в розгарі політичної борби без мого відома.

Військо, дня 2 червня 1928. о. Йосиф Маринович, парох.

Повістевий фейлетон „Нової Зорі“ з дня 14. VI. 1928.

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

Відчинила йому двері — таксамо, як тоді, коли була служницею одної з його одалісок... Ся скромність аж забоділа його і збентежила. Йшов біля неї коридорами палати так, якби не він був тут головна особа, а вона. Йшов так зразу мимоволі, потому свідомо. І мав якусь дивну розкіш з того, що запримітали се і чорні євнухи і стрічні невольничі й молоді одаліски, які нароком виходили з кімнат... Запримітали, бо кланялися низше їй, ніж йому, панови трьох частей світа! Уважав се окупом своєї любови до неї. І мав утіху з того, що молода Хуррем приязнище відповідала на поклоні слуг і невольниць, ніж на привіт її жінок.

В цілім величезнім палаці Падишаха не було вже нікого, хто не знавби, що буде нова султанка Місафір, наймогутніша зі всіх.

II.

„Silberblüten im dunklen Zelt — Sternenfunkelnder Garten. Deine Augen lauschen erhellt: Willen Wunder erwarten. Hinter Bäumen glänzt ein Gold, Ist ein Kämmerfensterlein: Mögen dort die Wunder sein, Die zu Dir gewollt?“

Опустивши палату, почувлася молода невольниця сводбідниця у великім парку; що доходив аж до моря Мармара. Розуміла, що тепер розіграється гра, яка вирішить те, чи вона лишиться невольницею, чи стане наймогутнішою царницею світа.

Тиша панувала у величавім парку Падишаха. Чудова тиша ночі в Дері-Сеадеті. Понад верхами столітніх дерев

сунув тихо місяць по синьому небі у безмежну даль. І ясно світила молочна дорога, що виглядала мов срібний шаль, тканий з мільонів розситаних перлів і святоїванських мушок-світляників.

Молода Ель Хуррем зітхнула до неба до Матінки Бога, Воротарниці. Іще раз, останній, згадала свободу. Згадала 14 великих брам Стамбулу й вибирала в душі, якою хотіла вийти в Рідний Край. Сімома виходять війська Падишаха: вони для звичайних людей зачинені. А для неї — замикалося в уяві і сім останніх брам Царгороду... Глянула на квіти і на кращій від квітів одяг, який мала на собі. Тай відчула, перший раз відчула — порив вдячності для молодого Сулеймана.

Зірвала пук ясинів з куща, котрий минали і дала його молодому товаришеви прогульки. Та промовила тихо:

— „Мушу подякувати тобі за новий одяг. Він такий гарний!... А се так приємно хоч на короткій час — мати гарний одяг...“

— „Чому на короткий час?“ запитав, подякувавши поглядом за квіти

— „Бо я невольниця. Невольницю вдягають і роздягають по волі її пана...“

Засміялася так природно й весело, якби хотіла сказати: „Але я пригтована на се! Мені властиво все одно, як це скінчиться...“ Та не було се все одно молодому Сулейману. Він відхилив її плащ і взяв за руку. По хвилі запитав:

— „Скажи мені Ель Хуррем, що ти робила, якби сповнилося твоє бажання і твої волі підлягалаби вся моя земля від тихого Дунаю до Базри і Багдаду, до кам'яних могил фараонів і до найдальших стійок моїх військ у пустинях...“

Втягав запах зачарованих ясинів як найсолдший нектар і памятав кожде слово її бажання з першої розмови.

— „Я передтим проснялаб о зломання одного приречення...“

(Дальше буде.)

ДОПИСИ

СТАНИСЛАВІВ. (Новий удар). Прикра справа замкнення 5 клас укр. гімн. ще не полагоджена.

В другій половині мая 1928 р. приєднала Кураторія до управи семінара СС. Василянок розпорядок, що по переведенні іспиту зрілості мають бути видані ученицям свідоцтва з завгагою, що іспит зложено лише з викладовою мовою українською, хотай половина предметів викладається в школі обовязково в польській мові.

Істнування семінара поставлено відразу під знак запиту, бо з такими поведінками не дістануть учениці семінара СС. Василянок нігде посади, та ніхто не схоче вчитися в школі, яка не зможе дати на будуче патенту на вчительську посаду.

Дня 29 мая 1928 р. мав зачатися іспит зрілості під проводом директора держ. семин. п. Драбіка, але професорський збір ухвалив не переводити іспиту до часу вирішення сеї справи в користь учениці і тому відложено іспит зрілості на неозначений час.

Дотеперішні заходи в Кураторії над приверненням заведенню СС. Василянок у Станиславові належних прав не дали ніякого позитивного висліду. Арешти: Дня 19 мая 1928 арештовано в Станиславові по переведенні трусі п. Івана Чепига, власника „Народної Книгарні“ в Станиславові, під замітом злочину головної зради і шпигунства. З поліційних арештів переведено його по кількох днях закованого в кайдани до суду окр. в Станиславові. Арештований спроваджував і продавав цензуровані книжки з Харкова, а закидуючи злочини мабуть основані на самих підозріннях. Книгарня опечатана. Іван Чепига був нешасним кандидатом на посла з партії Праці в станиславівським виборчим окрузі.

ЯТВЯГИ, ПОВІТ БІБРКА. Соромом покривається лице, коли згадати вислід виборів до варшавського Союму й Сенату. Серце крається на згадку тих роздорів, які вкралися в наш нарід. Нема там амбіцій безсовісних демагогів, що провадять нарід на загибель і копають гріб для немасної Батьківщини. Безвірні, підкуплені демагоги не зважають на добро народу і не вагаються встромити ніж в серце тим, котрі заслужують бути правдивими провідниками народу, не болячись підсунути чашу чорної отруї тим, що заслугоють бути заступниками народу, як се робили від давна наші крамольники, що підсунули чашу чорної отруї на Високім Замку у Львові молодому князеві Юрієви, останньому з роду Данила. (Гл. опис того в „Роксоляні“). Всюда нарід нарікає, що не знають, за якою партією йти, всюди говорив, що інтелігенція повинна була порозумітися і всі повинні були йти до виборів одним фронтом. Так не сталося. Ми все падали, а другі з наших роздорів тішилися. Тож у тім хаосі дійсно заслугоють на згадку громади, котрі не дали себе розбити демагогам і одним фронтом пішли до виборів. Дуже радо читалосб такі відрадні вісті. До громад, що славно списалися при виборах, належить наше село Ятвяги, повіту Бобрцького. Має всего около 500 душ. Управнених до виборів до сойму було 244. І коли при виборах до Сойму були малі дезерції від фронту, бо на лістку ч. 1 впади 2 голоси, на 22 упав 1 голос, на 26 упало сім голосів, живів 5, на 18 упало поперх 200, то при голосуванні до Сенату на 165 голосуючих було живів 5 голосів, 2 уневажнено, а решта 158 голосів упало на 18. Коли достебється, що майже ціле село заприсяжене на тверезість і майже всі мушні стримується також від уживання тютюну, то певно, що колиб так всі громади поступали, то не довго требаб було чекати на Воскресення України.

З ПІДГАЄЧЧИНИ і окол. пишуть: Другий день Зелених Свят лишиться на довог в споминах мешканців Підгаєччини, Бережанщини і Тернопільщини. Стараним повітового комітету УНДО в Підгаєччині уряджено в той день Богослужене на могилі У. С. С. в Увсю. Погода сприяла і коло могилі зібралися величезні маси народу, кінної бандерії, соколів та луговики. Соборну Службу Богу відправив на могилі о. декан Сендцький з оо. Добровольським і Дмитриком. По Євангелію промовив о. Яремак, взиваючи до єдності, бо ті, що розчвертували нашу українську землю, зібралися розчвертувати і душу українського народу. Видно, що о. Яремак трафив у болячку, скоро єго слово нагородило товпи грішним „славно“, забуваючи очевидно, що нема звичаю оплескувати проповідників. По папяхиді промовили від серця посол Целевич, адв. Бемко, та луговик Польний, а опісля перерефільовали перед моглою луговики, соколи та кінні бандерії. Піднести належить, що сям разом поліція захуовувалася коректно і не провокувала людий як се мало місце минулого року — що скінчилося побитим зтягнуеном з коня поліцай — тож і порядок був взірцевий а настрій святочний. Зате якже болючо відчулося подібне свято на Лисоні коло Бережан, де п. Західний намагався сплати Україну по рецепті з Москви.

ОГЛЯД ЧАСОПИСІВ.

„REICHSPOST“ ч. 152 містить статтю п. н. „Середньоевропейська“ програма. Автор статті каже, що держави середньої Європи (головнож держави, що повстали на землях 6. Австро-Угорщини, мусятъ зєдинитися на економічному полі. При цьому не можна воювати ключами про „наддунайську федерацію“, митний союз, право самоозначення, бо це тільки замотує справу. Найкорисніший бувби тут „Інститут для середньої Європи“. Завданням його булоб досліджувати середньоевропейські країни на культурному та економічному полі. До цього мусяби він протягнути найзамітніші сили всіх цих країн. Їх праця промостить шлях духовим, культурним, торговельним та економічним взаєминам між цими державами. Поодинокі цивілізації нових держав, колиб замкнулися в собі, мусялиб скорш чи пізніш зайдіти, бо їх культурні й економічні підстави за вузкі. Висока вартість національних культур, навіть найменших, не дається заперечити, та треба зробити з роздроблених енергій будучоє зняряддя солідарних культурних інтересів середньої Європи. Однак вся велика політика мусятъ бути далеко від інституту. Звертати мусятъ інститут увагу більше на це, що лучить, як на це що розсудноє.

Паризький „ФІГАРО“ в ряді статей займається організацією німецького комунізму. В Німеччині, як і в інших краях, видно замйрання лібералізму і зріст значіння економічних питань. У вислідах майських виборів в Німеччині відко пересунення на ліво від міщанського лібералізму до соціалізму, й від соціалізму до комунізму. „Праві партії на ділі багато менше втратили, як дехто думає. Вони поділялися на фракції, але ті фракції, що в конечности внову злучаються, моглоб се створити в парламенті блок з яких 135 послів. В Німеччині, як і скрізь зростають скрапінні партії на кошт центра, відбувається агонія лібералізму. Однак — в цього шкідки не треба забувати, — політичні вибіски в Німеччині прикривають економічні інтереси. Успіх комуністичної партії поєносється, хоч не цілковито, але в значній частині, браком гроша, нуждою й скрутою робітництва, лижджого урядництва й дрібної буржуазії. Всі змагання до відбудови йшли доси в добро великого промислу, фінансів і торговлі. Вони ще не сягнули до мас, і ті маси стають лезерелітні...“

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ.

Проти прокловів. В Італії ведеться тепер завзята агітаційна боротьба проти вкоріненого місцевого звичаю проклинати. В місті Брешція відбувся саме третій національний конгрес проти прокловів, на котрім велася наради над способами і орудниками в боротьбі з цим поганим налогом. Почесним президентом конгресу обрано генеральною секретаря фашистівської партії п. Тураті.

Як розбудовують катол. пресу? Француска Катол. Друкарня „Croix du Nord“ розписала позичку на пів мільона франків. До 6 днів франц. католики і то головно люде, що мають дрібненькі опадности, покрили всю ту півмільонову позичку так, що треба було скорше закінчити збирання позички (Гл. „Дас Нає Райх“ з 19. мая 1928 р.). Коли то у нас буде можна зібрати пів мільона позички на поширення катол. преси до шістьох днів?

Секта адвентистів і Совіти. Місійний вістник адвентистів, котрі проповідують другий прихід Христа, подає деякі подробиці про агітаційну діяльність тої протестантської секти. Довідуємося м. и., що в останнім році продали адвентисти своїх видань за 22 міль. золотих франків. Видання свої, головно біблійні тексти, друкують вони в 128 різних мовах. Совітський уряд не поборює у себе цієї секти, а навпаки дозволив навіть адвентистам друкувати в Ленінграді і Київі російські і українські переклади Св. Письма в 5.000 примірників.

В Чехословаччині, як подає „Schönege Zukunft“ всіх богословів є 695. З цього числа є 238 чехів, 112 словаків, 214 німців, 75 українців, 50 мадярів і 6 поляків.

Політичні вістки.

НІМЕЦЬКА. Про політику німецького католицького „Центра“ по останніх виборах у Німеччині мав розмову був пруський президент міністрів А. Штегервальд із редактором „Christlichsoziale Nachrichtenzentrale“. Він заявив, що втрати, які потерпів „Центр“, вийшли з чотирох причин: слабшої участі виборців як давніш, головно в сільських округах, діяльність нової християнсько-соціальної державної партії, що хоч зібрала тільки 123.000 голосів, та своєю пропагандою в католицьких організаціях, відтягнула чимало виборців від виборів, дуже мало молоді голосувало за „Центром“ тай дрібні партії наробили „Центрові“ чимало шкоди, головно виборці зі середнього стану та хлібороби підпали агітації цих партій. Невдача при останніх виборах, так думає богато, прийшла ще в пору. Центрівці чулися надто самопевними й як у взаїмних виснаженнях, так і в організаційних справах, дозволяли собі на таке, що безкарно не може звести навіть так сконсолідована партія, як „Центр“. Тепер партія усуне всі ці недомогання й при найблизчих виборах направить втрати. Щодо теперішнього політичного положення, то центрівці стоять при тому, що соціалдемократи мусятъ узяти участь у правліні з повною відповідальністю. Чи „Центр“ візьме участь у коаліції, це зависить від того, яку програму праці предложать соціал-демократи іншим партіям тай гід загального складу кабінету.

Конфлікт ІТАЛІЇ З ЮГОСЛАВІЄЮ наразі злагіднений завдяки уступчивости югославянського правительства, котре обіяло винагородити шкоди італійським підданам, а винних у демонстраціях своїх горожан покарати.

За прилучення остр. КИПРУ до Греції. Грецькі часописи повідомляють, що населення Кипру не взяло участі в

святкуванню уродин англійського короля, котрі сего року припали саме в 50-ліття англійського володіння на Кипрі. Національне зібрання в Ліміссолу ухвалило того дня резолюцію з домаганням прилучення Кипру до Греції. Архієпископ Кипру в побажаннях до англ. короля долучив від себе просьбу прихилитися до бажання населення Кипру.

Положення в КИТАЮ. Націоналістичні китайські війська обезброїли 47 бригаду армії Чанг-Тсо-Ліна і зліквідували таким чином рештки регулярної північної армії. Між націоналістичними побідними генералами нема порозуміння. Дотеперішній командарм Чанг-Кай-Шек уступив. Населення Пекіну поспішно втікає зі столиці, бо боїться дальших боїв між південними генералами „християнським“ Фенгом і Єн-Сі-Шен-ом. Бої за Тіен-Тсін, котрий обороняють Японці, тривають далі.

Обманство в крематорії. В Японії відкрили незвичайне обманство. Одна японська семья віддала тіло свояка до крематорії й так скоро дістала попіл із мерця, що се викликало в ній підозріння. Дали попіл до розсліду й виявилось, що се виключно деревний попіл. Переведена в крематорії ревізія виявила, що це підприємство не було в силі заспокоїти всі замовлення й кидало тіла мерців у став, а семьям видавало попіл із дерева. У ставі знайшли тіла нібито спалених мерців.

Японський єпископ (і. л.) Еп. Гаясака подорожував по західній Європі, а тепер об'їздить Сп. Держави, де виражають його скрізь з великою радістю.

Н О В И Н К И

Залізнична катастрофа в Німеччині. Мин. неділі в год. 2:30 над раном на шляху Мюнхен—Франкфурт н/М. вискочив з шин поспішний поїзд, їдучий зі швидкістю 80 км. на годину. З незваної доси причини на однім із закрутів локотива нагло вискочила з шин і покотилась в долину. Вбитих є 26 осіб, ранених 120, з того 11 осіб тяжко ранених.

Паломництво до Риму в 1925 р. Офіційний звіт „Поліглотта Ватикана“, в котрім подано виказ всесвітньої літератури з приводу ювілейного року (1925) подає м. и. число паломників з різних сторін світа, що прибули на „святий рік“ до Риму. З самої Італії прибуло 594 поїздів з 402.000 паломників, з інших європейських країв 162 поїздів з 149.000 осіб, з позаєвропейських країв 105 поїздів з 8.300 паломниками.

Приріст населення у Франції. В 1700 р. було у Франції 19 1/2 мільона населення, в 1784 25 міль., в 1801 27 1/2 міль. За часів царства число населення дійшло до 29 1/2 міль і зростало поволи до 1871 року, доходючи до цифри 40 міль., що відповідає приблизно і нинішньому станови. Процентова кількість Французів до решти мешканців Європи і Півн. Америки представлялася в 1770 р. як 1:4, в половині XIX століття як 1:10, а з початком світової війни ще лиш як 1:25.

Ліга конвертитів. За почином стоварищення „Католицькі доньки Америки“, найбільшої жіночої католич. організації в Злуч. Державах оснувалася ліга

конвертитів. Завданням сеї ліги є поширювання католич. літератури та скріплення товариського життя між уродженними католиками а конвертитами.

Католицька преса. Швейцарський католич. пресовий синдикат замкнув рахунки за 1927 рік слідуєчими позиціями: в приходах 28.221 франків, в розходах 24.134, чисте майно (пресовий фонд) 58.921 франків. На пресову пропаганду, на брошури і летючки для народу з поясненнями католич. пресових питань видано майже 10.000 франків, на уладження „днів преси“ і відчитів про пресу 1.746 фр. На слідуєчий рік приступає синдикат до видавання у величезнім накладі популярного письма, що вповні буде присвячене справі католицької преси.

Залізничні злодії булиб недавно спричинили велику катастрофу на шляху між Ярославом і Журавицею. Злодії вкрався до вагону товарового і коли поїзд виїхав з Ярослава почали скидати з вагону великі звої сукна, котрі поспали на другий тор. Тимчасом надіхав з Журавиці другий товаровий поїзд. Злодії не мали вже часу позабирати сукна з торів. Локотива вїхала на сукняну перешкоду і виколілася. На щастя жертв в людях не було, бо товаровий поїзд їхав поволи. Злодії повтікали і слід по них загинув. Колиб так був надіхав поспішний або особовий поїзд, булоб очевидно счинилось велике нещастя.

Варшавська менниця почала вибивати нові срібні 5-золотові і ніклеві одностолотові монети. З початком липня будуть вони вже в обізі.

БІЛЛЯ, БЛЮЗКИ, ШЛЯФРОЧКИ, СПІДНИЧКИ, ПАНЧОХИ, ТРИКОТАЖІ і т. п. найдешевше поручає фірма

„ГОЛЬФ“

Львів, Кілінського 1.

напроти Віденської Каварні.

Ціни для зареклямовання нашого магазину найнижші.

Цегольня „ЕНКА“
Львів, вулиця Снопківська ч. 1.
ново зареєстрована фірма поручає

ЦЕГЛУ

першої якості з нового випалу.
Негайна доставка тягаровими автами.
245 1—10

ЛЕЖАКИ від 12 зол.
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ
КИЛИМИ — ЗАБАВКИ
НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

ФІЛІЯ:
ГАЛИЦЬКА 5. Львів Коперника 11.
тел. 30—32. тел. 26—09.
215 9—10 Людвик Гегедіс.

ЛЕВ ОППЕР
Склад сукна і блаватних товарів
в Золочеві,
поручає: СУКНА, ВОВНИ, ПОЛОТНА, ШОВКИ, також найновіші сезонні креації
по найнижших цінах.

Замовлення з провінції полагоджуються
230 відвотною поштою. 4—8

ШАПКИ і КАПЕЛЮХИ
у великій виборі
227 2-12
по низьких цінах

I. Віттман, :: ЛЬВІВ, ::
Трибунальська 1.

ПАНСІОНАТИ
Власний виріб! Ціни фабричні!

КОВДРИ	1-сторонні від зол.	25—
	2-сторонні	32—
	в цвіті	40—
МАТЕРАЦИ	з морськ. трави	34-50
	з волосані від	76—
СІННИКИ	готові	4-80
ПОДУШКИ	з пір'я	18—
ГОТОВІ ПІШВИ		4—
ГОТОВІ ПРОСТИРАЛА		5-50
	” під ковдри з дірками	11-50
КОЦИ	ВОВНЯНИ	9-50
ПОЛОТНА	— РУЧНИКИ	— ОБРУСИ
ФІРАНКИ	— КАПИ	— КИЛИМИ і т. п.
206	найдешевше продає	10-15

ФАБРИКА ПОСТЕЛІ
ПЕТРУШЕВСЬКИЙ — МЛЄКО
Львів, Коральницька 6.
Телефон 37-72.
Цинники даром. — Для шпиталів, пансіонатів і т. п. — Ціни офертові.

З причини реконструкції льокалю

„ОЛЬКА“

:: РИНОК 35. ::
біля Народної Торговлі
удляє 10% рабату

з виставових цін при закупі панчіх, рукавичок, скарпеток, дитячих скарпеточок, вських трикотевих виробів та жіночого білля. Велика окаязія при 72-процентовій цловій підвищці. Великий вибір — лише тревалі сорти!

„FOSFOR“
ФАБРИКА ШТУЧНИХ ПОГНОІВ
232 ЛЬВІВ, 5—16
вул. Баторого 32, II. п., телефон 50-69.
(ul. Batorego 32, II. p., telefon 50-69.)

СУПЕРФОСФАТИ: кістки й фосфорово-азотові, **МІНЕРАЛЬНІ** й амонякові, **РЕФОРМАТФОСФИ:** кістні й мінеральні від 18 до 26% „P₂O₅!!!“

ТОМАСИНИ: „Kolumeta“, „Gwiazda“, й інші як краєві так і заграничні. **СОЛИ** потасові й **КАІНІТ**, **АЗОТНЯК**, **САЛІТРА** (CHORZOWSKA) амонова **САЛІТРА** чілійська — **СІРЧАН** амоновий вапно навозове палене й мелене (97% CaO) — Вапно будівельне.

Доставка вагоново й деталічно по цінах фабр. й на найдогідніших услівях кред.

ФОСФОРІТИ палені й мелені (CaO розп. P₂O₅).